

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

24 november 2004

VERZOEKSCRIFT

over genetisch gewijzigde organismen en biologische gewassen

VERSLAG

**namens de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door de heren Bart Martens en Jef Tavernier
aan de Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en
Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed**

Samenstelling van de subcommissie :

Voorzitter: de heer Jos de Meyer.

Vaste leden :

de heren Stefaan Sintobin, Frans Wymeersch;

de heer Jos De Meyer, mevrouw Tinne Rombouts;

de heren Karlos Callens, Jul Van Aperen;

de heren Jacky Maes, Bart Martens.

Toegevoegde leden :

de heer Jef Tavernier;

de heer Mark Demesmaeker.

DAMES EN HEREN,

De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid behandelde het verzoekschrift van de heer Vanderborcht over genetisch gewijzigde organismen en biologische gewassen op 14 en 26 oktober 2004.

1. Procedure

Het verzoekschrift van de heer Vanderborcht werd ingediend op 9 december 2003. Het werd ontvankelijk verklaard op 23 december 2003 en verwezen naar de toenmalige Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme. Deze commissie heeft de behandeling van het verzoekschrift niet kunnen afronden voor het einde van de legislatuur 1999-2004.

Op 27 september 2004 werd het verzoekschrift opnieuw verwezen naar de nieuwe Commissie voor Leefmilieu en Natuur, Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid en Ruimtelijke Ordening en Onroerend Erfgoed, waar het werd behandeld in de Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid.

2. Inhoud van het verzoekschrift

Volgens de verzoeker zijn er voldoende methodes om planten en gewassen op een natuurvriendelijke manier te verdedigen. Hij vraagt daarom aan het Vlaams Parlement om stelling in te nemen tegen genetisch gemodificeerde organismen (GGO) en voor biologische gewassen. Vlaanderen moet zich op Europees en mondiaal vlak verzetten tegen GGO-producten en de ontwikkeling ervan.

3. Bespreking van het verzoekschrift

Inleiding

De Subcommissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid besprak het verzoekschrift een eerste maal op 14 oktober 2004. *De heer Jos De Meyer*, voorzitter, wijst op de werkzaamheden tijdens de vorige legislatuur over het thema genetisch gewijzigd voedsel en het maatschappelijke debat daarover. Die hebben onder meer aanleiding gegeven tot een resolutie die op 3 maart 2004 eenparig door

het Vlaams Parlement werd goedgekeurd (*Parl. St. VI. Parl. 2002-03, nr. 1799/1-5*). De voorzitter meent dat het standpunt dat toen werd ingenomen een goed uitgangspunt vormt voor de bespreking van het verzoekschrift.

De commissie stemt in met het voorstel van de voorzitter om aan de bevoegde minister een stand van zaken van het dossier te vragen.

Stand van zaken door de bevoegde minister

Op 28 oktober 2004 geeft *de heer Yves Leterme*, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, een stand van zaken. De minister-president verwijst op zijn beurt naar de resolutie 'betreffende genetisch gewijzigd voedsel en het geven van impulsen aan het debat over genetisch gewijzigd voedsel' die op 3 maart 2004 werd aangenomen. Hij gaat ervan uit dat de acht aanbevelingen die daarin werden opgenomen door zijn voorgangers werden meegenomen bij de besprekingen die sindsdien over deze materie gehouden zijn.

Op Europees vlak is beslist dat zowel het invoeren als het telen van genetisch gewijzigde gewassen en producten, zij het uiteraard onder voorwaarden, toegelaten is. Richtlijn 2001/18/EG, goedgekeurd in het Europees Parlement op 12 maart 2001, geeft uitvoering aan die beleidsoptie.

De discussie over het al dan niet toelaten van genetisch gemodificeerde organismen (GGO) is volgens de minister-president derhalve momenteel achterhaald, de Europese regelgeving is duidelijk. Bovendien is het duidelijk dat de lidstaten niet de kans krijgen terzake een veel stringenter beleid te voeren zo zij dit zouden wensen. Dit blijkt uit het feit dat België recent een eerste ingebrekestelling ontving omdat de Europese richtlijn nog niet in Belgische wetgeving is omgezet. Het blijkt ook uit het feit dat een concrete poging van Opper-Oostenrijk om, gezien de aanwezigheid van een groot aandeel biolandbouw en artisanale landbouw, GGO's in dat gebied via eigen wetgeving nagenoeg onmogelijk te maken, door de Europese Commissie verworpen is.

De minister-president wil er verder op wijzen dat in september 2004 de Europese Commissie zeventien genetisch gewijzigde maïssoorten erkend

heeft. Die kunnen dus straks ook in cultuur gebracht worden.

De omzetting van de richtlijn naar Belgische wetgeving is federale bevoegdheid, en federaal minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid Rudy Demotte werkt aan een koninklijk besluit daaromtrent. De procedures die gevolgd moeten worden om na onderzoek te komen tot een effectieve erkenning van een bepaald ras, worden hierin vastgelegd. Het zijn dan de gewesten die in het kader van hun bevoegdheid op het vlak van landbouw, coëxistentiemaatregelen kunnen uitvaardigen voor de concrete toepassingen door landbouwers en tuinders.

Een aantal uitgangspunten, die trouwens ook terug te vinden zijn in de vernoemde resolutie van het Vlaams Parlement, zijn volgens minister-president Leterme belangrijk voor de erkenning:

- de beoordeling dient te gebeuren door wetenschappers, en wel van verschillende disciplines;
- er moet bij de erkenningsprocedure voldoende transparantie en openheid zijn naar het brede publiek;
- er is nood aan een goede communicatie zodat de consument bewust de vrije keuze tussen GGO-producten of GGO-vrije producten kan maken.

Door Vlaanderen wordt ervoor gekozen om een gecontroleerde invoer mogelijk te maken. De Vlaamse overheid zal dan ook per teelt specifieke coëxistentiemaatregelen uitwerken. De voorbereidingen binnen de administratie zijn trouwens al gestart.

Essentieel voor de minister-president is dat:

- de mogelijkheden die door de Europese beslissing geschapen zijn, niet worden ontzegd aan de Vlaamse producenten. GGO's hebben ook een aantal voordelen, en de minister-president gaat ervan uit dat de risico-inschatting op federaal en Europees niveau gebeurd is naar aanleiding van de erkenningsprocedure;
- de telers zelf moeten de absolute vrijheid van keuze van teelt en teeltwijze behouden. GGO's, niet-GGO's en andere teeltwijzen, zoals de bi-

ologische teelt, moeten naast mekaar kunnen bestaan;

- er moeten een aantal maatregelen opgelegd worden om het risico op contaminatie nog te verkleinen. De minister-president wil zich daarbij laten leiden door deskundigen inzake biotechnologie maar ook door voorlichters. Hoewel niet verplicht, zal de Vlaamse overheid dus wel coëxistentiemaatregelen uitwerken. De toepassing en de gevolgen van deze maatregelen zullen van dichtbij door de administratie worden gevolgd.

De conclusie van de minister-president is dat, gezien de Europese regelgeving, een absolute stelling innemen tegen GGO's op Vlaams niveau niet mogelijk, en ook niet wenselijk is. Daarom wordt gekozen voor een gecontroleerde teelt via het zelf uitwerken van coëxistentiemaatregelen.

Vragen en opmerkingen van de leden

De heer Jef Tavernier laat opmerken dat een cruciale vraag is hoe de absolute vrijheid van keuze van teeltwijze kan worden verzoend met het waarborgen van de coëxistentie van verschillende teeltwijzen en het vermijden van contaminatie. Deze drie principes, die een soort magische driehoek vormen, zijn moeilijk concreet te vertalen en toe te passen in een beperkt landbouwareaal zoals dat van Vlaanderen.

Daarnaast kan men zich volgens de heer Tavernier, ondanks de Europese regelgeving inzake het toelaten van GGO's, afvragen of dit voor de Vlaamse landbouwer wel een goede benadering is. De resolutie van het Vlaams Parlement is wel een goede basis om het filosofische debat over GGO's te voeren, maar vanuit bedrijfseconomisch standpunt is voor de landbouwer de vraag wat concreet de mogelijkheden zijn, rekening houdend met de genoemde uitgangspunten. Indien wordt uitgegaan van de bescherming van de zaden gebruikt in de klassieke en de biologische landbouw, zijn de mogelijkheden in Vlaanderen volgens de spreker beperkt, tenzij in zeer gecontroleerde omstandigheden.

Belangrijk is ook dat een eventuele toelating in alle openheid wordt verleend, dus na een openbaar onderzoek, zoals ook door de Europese richtlijn wordt vereist. De vraag is hoe, naast de milieutechnische aspecten, daarbij ook de zogenaamde

“ethische” aspecten in de beoordeling worden opgenomen, bijvoorbeeld de mogelijke gevolgen voor landbouwers die in de omgeving van het GGO-veld actief zijn.

De heer Karlos Callens betwijfelt dat Vlaanderen groot genoeg is om een GGO-vrije zone in te stellen en daardoor op het Europese beleid te wegen. Het is geen evidente opdracht om een dergelijke zone in Vlaanderen af te bakenen. Bovendien mogen de GGO-producten altijd worden ingevoerd.

De heer Jos De Meyer, voorzitter, benadrukt dat in de resolutie, die op 3 maart 2004 unaniem door de plenaire vergadering werd goedgekeurd, uitdrukkelijk aan de Vlaamse Regering wordt gevraagd om, wat het landbouwbeleid betreft, de vrijheid voor de producent om te kiezen tussen GGO-gewassen en GGO-vrije gewassen te garanderen.

De heer Yves Leterme, minister-president, stelt dat de opmerkingen gemaakt door de heer Tavernier interessant zijn maar dat daarover op Europees en federaal niveau reeds een aantal knopen werden doorgehakt en beslissingen werden genomen. Hoewel niet verplicht, zal de Vlaamse overheid wel coëxistentiemaatregelen uitwerken. De minister-president is bereid die maatregelen toe te lichten in de commissie wanneer ze zijn uitgewerkt.

4. Conclusie

De subcommissie stemt in met het voorstel van de voorzitter om als antwoord op het verzoekschrift te verwijzen naar de stand van zaken die door de minister-president werd gegeven en naar de aanbevelingen opgenomen in de resolutie van het Vlaams Parlement van 3 maart 2004 betreffende genetisch gewijzigd voedsel en het geven van nieuwe impulsen aan het debat over genetisch gewijzigd voedsel (*Parl. St. Vl. Parl. 2002-03, nr. 1799*). De resolutie zal aan de verzoeker worden bezorgd.

De verslaggevers,

Bart MARTENS
Jef TAVERNIER

De voorzitter,

Jos DE MEYER
